

BC, magnanimi *F*. ¹*Ändrat från* Et *A*. ^muos *A*. ⁿalicui *ABCDEF*. ^odeum (dm med abbreviaturstreck över) *ändrat till* domini *A*, domini *BCDEF*. ^aargumentando *B*. ^p*Ändrat från* fidelius *A*. ^q*Härefter horisontalt streck* *A*. ^r*Sic ABCDEF*; troligen fel för pretermessione i bet. ”underlåtenhet”. ^sde skrivet på tvenne oläsliga bokstäver *A*, dofectum *D*. ^talecium *ändrat från* alicui *A*, alicui *BCDF* (jfr not *n*), alicui (: puto alecum, corrupta enim multa sunt in hoc diplomate :) *E*. ^uexerceunt *A*. ^v*Så AF* (jfr nedan nostra regali vindicta), saknas *BCDE*. ^xRigiae *A*. ^y*Upprepat efter sidväxling* *A*. ^zquatenus (qt med abbreviaturstreck över) *A*, quod *BCDE*, ut *F*. ^{aa}Lincopen utan markering av abbreviatur *A*. ^{ab}—^{ab}*Ändrat från* suis successoribus *A*, suis successoribus *F*. ^{ac}Contra doctores *ABCD*, Cum a doctores *F*. ^{ad}*Rättat från* mandata *A*. ^{ae}quidem *ABCDEF*. ^{af}et *BC*. ^{ag}archiepiscopo *D*. ^{ah}Vpsaliensis *BC*, Ubsaliensis *D*. ^{ai}Mathia *B*. ^{ak}Topta *BCDE*, Torpa *F*. ^{al}*Sic ABCDE*, Karlson *F*. ^{am}sigillo *ABCDF*. ^{an}Stocholmis *BCDF*, Stokholmis *E*. ^{ao}iv *E*.

¹⁻¹*Vulg. Matth. 22,21 och Luc. 20,25; jfr Marc. 12,17. ²⁻²Jfr Vulg. Gen. 28,22: cunctorumque, quae dederis mihi, decimas offeram tibi.*

X 297.

1374 januari 13.

Stockholm.

Konung Albrekt skänker, med samtycke och på inrådan av fyra riksråd: ärkebiskop Birger i Uppsala, biskop Matthias i Västerås, riddaren Karl (Ulfsson) av Tofta och riddaren Erik Karlsson, till biskop Gottskalk i Linköping godset ”Lederne” (vid Stockholm) med tillägor och all kunglig rätt. Godset, som på grund av dess förre ägares, Johannes Nowegard, lagöverträdelse förbrutits till konungen, skall evärdligen och oåterkalleligen tillhöra biskopen och hans efterträdare vid Linköpings domkyrka.

Brevet beseglas av konungen och de fyra riksråden.

Avskrifter: [*A*] på perg. i samtida vidimation ([efter?] 1374 13/1) av riddaren Herman van Vitzen d. ä., dominikanpriorn Bernhard och franciskangardianen Magnus, Sv. Riksark. (DS X 298; se detta); [*B*] i Registrum ecclesie Lincopensis, cod. A 9, fol. 53 r, bland brev ”De bonis episcopi” (jfr nedan), Sv. Riksark. — Likheter i formulering mellan föreliggande dokument och konung Albrekts brev av samma dag DS X 295 göra sannolikt, att de båda härröra från samme dictator. Överensstämmelser i stavning mellan avskriften *A* och orig. till DS X 295 tyda på att de båda originalen också kunna ha utskrivits av samme skrivare. Då *A* — i motsats till *B* — såväl ortografiskt som vad gäller en detalj som den i not *h* nedan redovisade uppvisar likhet med orig. till DS X 295, har det syntts rimligt att lägga *A* till grund för utgåvan, ehuru i denna avskrift — till skillnad från *B* — originalbrevets datering utelämnats (jfr not *i*).

Regest av E. Nygren, Registra ecclesie Lincopensis (1941) s. 217 (efter *B*).

Om ”Lederne” eller ”Liderne” vid Stockholm: Västra eller Inre L. = Kungsholmsliderna och Östra eller Yttre L. = Djurgårdsliderna, jfr Styffe, Skandinavien under unionstiden (3. uppl., 1911), s. 341; G. Bolin, Stockholms uppkomst (1933), s. 331 not 4; Nygren, o. a. a., s. 135 f.; N. Ahnlund, Stockholms historia före Gustav Vasa (1953), s. 53 f.; N. Westermark, En studie i Djurgårdens äldre historia (1970), s. 35 f.; M. Olsson, Studier i Djurgårdsområdets invid Stockholm historia före år 1700 (1973), s. 13, 17, 61—73. — Föreliggande urkund har i cod. A 9, fol. 52 (nu utskuret och förlorat), föregåtts av ett endast i registret bevarat Jöns Östgötes sjölagåvobrev 1370 för biskop Nils (Markusson) i Linköping på alla donators gods, som ligga vid Stockholm i Liderne; se H. Schück, Ecclesia Lincopensis (1959), s. 320 f. not 90. Schück påpekar, att ”Albrekts gåva . . . således anslutit sig till en äldre godsbesittning, vars uppgift kanske var att bereda Linköpingsbiskopen logi vid rådsmötena i Stockholm”. Vilken del av ”Lederne/Liderne”, som avses i dessa båda brev, är oklart.

Jfr konung Albrekts brev av samma dag för biskop Gottskalk DS X 295 och 296.

Nos Albertus Dei gracia · Sweorum Gothorumque rex constare volumus vniuersis · nos venerabili in Christo patri^a · ac domino / domino Gotscalco^b · eiusdem gracia episcopo Lincopensi · ex voluntate consilio et consensu dilectorum consiliariorum nostrorum[,] reuerendorum in Christo patrum ac dominorum / dominorum Byrgeri^c Dei gracia archiepiscopi Vpsalensis · Mathie episcopi Arosiensis[,] ^dKaruli de Thøfta ^det Eriki Karlsson militum · bona

quedam Letherne^e wlgariter nuncupata^f · cum omni iure regali pensionibus exaccionibus
jnposicionibus · excessibus et tributis dimisisse dedisse et donasse · iure perpetuo possidenda ·
jta quod eadem bona · que quidem ad nostras et heredum nostrorum manus propter excessus
et delicta · Iohannis Nowegharde¹ condam possessoris eorundem legittime diuoluebantur^g · /
ipsi domino episcopo et suis successoribus · in ecclesia Lincopensi cum omnibus suis adiacen-
ciis[,] agris pratis pascuis piscaturis^h siluis humidis et siccis quocumque nomine censeantur[,]
perpetualiter et irreuocabiliter · cedant mero iure ¹⁻ · Jn cuius rei testimonium sigillum nostrum
vna cum sigillis reuerendorum in Christo patrum ac dominorum ^k-dominorum predictorum ^{-k}
presentibus duximus apponendum[.] Datum Stokholmis¹ anno Domini Millesimo ccc lxxiiii^{to}
jn octaua epyphanie Domini · ;⁻¹

^a*Saknas B.* ^b*gotskalco B.* ^c*birgeri B.* ^{d-d}*karoli de thohta B.* ^e*lidherne B.* ^f*D. v. s. nuncupata (så B).*
^g*D. v. s. deuoluebantur (så B).* ^h*piscariis et B, men jfr DS X 295.* ¹⁻¹*Utelämnat A.* ^{k-k}*Ändrat från predic-*
torum dominorum B. ¹*Bokstaven k ändrad från c B.*

¹*Om detta namn jfr B. Sundqvist, Deutsche und niederländische Personenbeinamen in Schweden bis 1420*
(1957), s. 254 s. v. de Nogardia.

X 298. ([Efter?] 1374 januari 13.)

Riddaren Herman van Vitzen (d. ä.), broder Bernhard, prior i Stockholms svartbrödrakloster,
och broder Magnus, gardian i Stockholms gråbrödrakloster, vidimera konung Albrekts brev 1374
13/1 (DS X 297), varigenom biskop Gottskalk i Linköping erhåller godset "Lederne".

Orig. på perg. (21,1 × 13,6, uppveck 1,8 cm; 17 rader), Sv. Riksark. (nu förvarat i huvudserien under datum 1374
13/1, förr nr 61 bland odaterade pergamentsbrev).

Vidimationens datering "sub anno · die et loco superius annotatis" syftar antingen på det vidimerade kunga-
brevets här utelämnade datering (se DS X 297 med not i) eller, måhända mindre sannolikt, på en i vidimationens *de-*
finio av misstag utesluten uppgift om år, dag och plats för avskriftens bestyrkande (jfr brev 1374 4/1, DS X 294). — Om
riddaren Herman van Vitzen d. ä. jfr brev 1371 26/2 (DS X 33) och se V. A. Nordman, Albrecht Herzog von Mecklen-
burg, König von Schweden (1938) s. 108 f., och S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 286 med not 53 (med rättelse av en
årtalsuppgift i förf.:s art. van Vitzen i Nordisk Familjeboks 2. uppl., bd 32, 1921, vilken uppgift dock kvarstår ännu i
Nordmans arbete).

Vniuersis quorum interest · seu interesse poterit · quomodolibet in futurum · Hermanus
de Witzen miles / frater Bernardus prior · conuentus Stocholmensis · ordinis fratrum predicatorum
et frater Magnus gardianus · ad minores · Stocholmis eternam in Domino salutem ·
Tenorepresencium publice protestamur · nos · vidisse litteras · serenissimi principis · domini
Alberti Dei gracia · Sweorum Gothorumque regis illustrissimi · non rasas non abolitas · nec in
aliqua parte sui viciatas · vero sigillo suo signatas · vna cum sigillis aliorum dominorum inferius
contentorum tenorem qui sequitur · de verbo ad verbum · continentes · · Nos Albertus Dei
gracia · Sweorum Gothorumque rex *se DS X 297 t. o. m.* perpetualiter et irreuocabiliter · cedant
mero iure^a[.] Jn cuius protestacionis euidens testimonium · sigilla nostra · presentibus duximus
apponenda · ^b- sub anno · die et loco superius annotatis. ^{-b}

På baksidan: Jtem^e vidisse littere regis Alberti super Lidherne
Registrata folio 16 etc (jfr DS X 295).